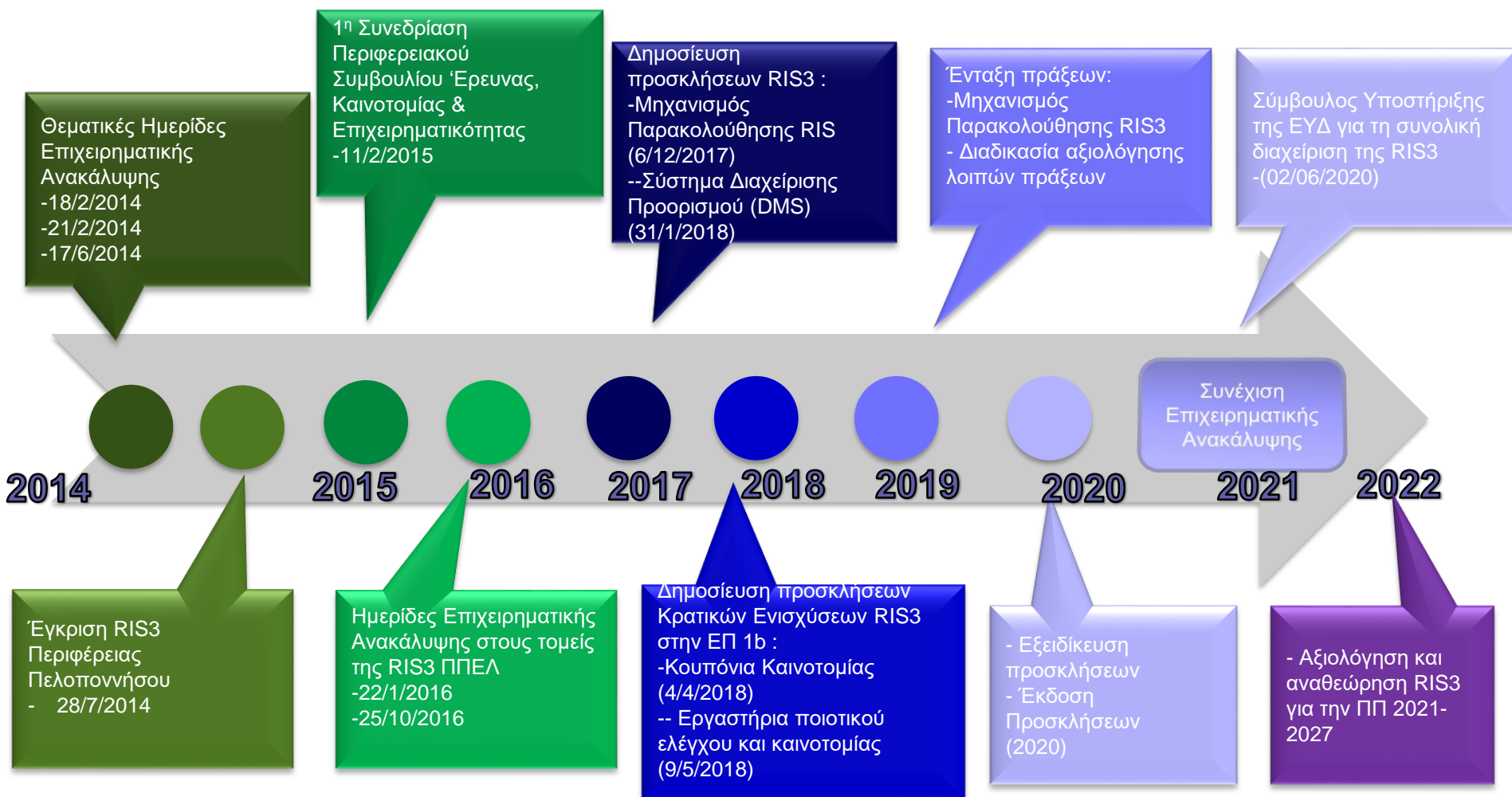

Πρόοδος της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3) Περιφέρειας Πελοποννήσου 2014-2020

Πορεία της RIS3 στην Περιφέρεια Πελοποννήσου

Στρατηγικοί τομείς – Κλάδοι RIS3 Περιφέρειας Πελοποννήσου (Π.Π. 2014-2020)

- Αγροδιατροφικός Τομέας,
- Τουρισμός – Πολιτισμός & Δημιουργική Βιομηχανία,
- Μεταποιητική Βιομηχανία και Λοιποί Δυναμικοί Τομείς (παραγωγή προϊόντων ξύλου, μετάλλου, προϊόντων από μη μεταλλικά ορυκτά, παραγωγή ειδών από πλαστικό, ειδών συσκευασίας, μηχανημάτων, οργάνων και δομικών υλικών, μαρμάρου),
- Οριζόντιοι Υποστηρικτικοί Τομείς (Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών, Ενέργεια, Περιβάλλον, Μεταφορές, Εφοδιαστική Αλυσίδα).

Πορεία Προσκλήσεων/Δράσεων RIS3 (1)

Πρόσκληση	ΕΠ	Προϋπολογισμός ΔΔ	Πληροφορίες
«Ενίσχυση της αναβάθμισης, συμπλήρωσης ή/και επέκτασης ή και δημιουργίας ερευνητικών υποδομών στην Πελοπόννησο, κυρίως για την εξυπηρέτηση των αναπτυξιακών στόχων της Περιφέρειας.»	1a	2.229.700€	Ένταξη : 01/05/2021 Στάδιο : Σε εξέλιξη Αριθμός Πράξεων : 6
«Μηχανισμός διαχείρισης, παρακολούθησης και εφαρμογής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης της Περιφέρειας Πελοποννήσου»	1b	499.596,00€	Ένταξη : 29/03/2018 Δικαιούχος : Διεύθυνση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού Περιφέρειας Πελοποννήσου Ποσοστό Απορρόφησης : 9,6%
«Ενίσχυση πρωτοβουλιών ΜΜΕ για ανάπτυξη έρευνας και καινοτομίας (κουπόνια καινοτομίας) στην Περιφέρεια Πελοποννήσου»	1b	Πρόσκληση : 500.000€ Εντάξεις : 115.000€	Στάδιο : Ολοκληρωμένες Ολοκληρωμένες Πράξεις : 5 Προϋπολογισμός ΔΔ : 70.000 € Ποσοστό ολοκλήρωσης : 60,8%

Πορεία Προσκλήσεων/Δράσεων RIS3 (2)

Πρόσκληση	ΕΠ	Προϋπολογισμός ΔΔ	Πληροφορίες
«Δημιουργία / αναβάθμιση εργαστηρίων ποιοτικού ελέγχου, έρευνας, ανάπτυξης και καινοτομίας στην Περιφέρεια Πελοποννήσου»	1b	Πρόσκληση : 2.000.000€ Εντάξεις : 160.000€	Στάδιο : Ολοκληρωμένες Ολοκληρωμένες Πράξεις : 1 Προϋπολογισμός ΔΔ : 45.045 € Ποσοστό ολοκλήρωσης : 28%
«Δημιουργία και διαχείριση Συστήματος Διαχείρισης Προορισμού (DMS) σε περιφερειακό επίπεδο»	2c	Πρόσκληση : 2.000.000€ Εντάξεις : 1.876.498 €	Ένταξη : 24/01/2019 Δικαιούχος : Διεύθυνση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού Περιφέρειας Πελοποννήσου Ποσοστό Απορρόφησης : 17,19% Έχει συμβασιοποιηθεί το σύνολο των υποέργων
«Ανάπτυξη / αναβάθμιση πληροφοριακών συστημάτων και ηλεκτρονικών υποδομών των Επιμελητηρίων της Περιφέρειας Πελοποννήσου»	2c	Πρόσκληση : 1.250.000€ Εντάξεις : 1.120.774€	Ένταξη : Β' τριμ. 2020 Στάδιο : Σε εξέλιξη Αριθμός Πράξεων : 5

Προσκλήσεις Δράσεων Συναφείς με RIS3

Πρόσκληση	ΕΠ	Προϋπολογισμός ΔΔ / Επιχορήγηση	Πληροφορίες
<i>“Ενίσχυση πολύ μικρών και μικρών επιχειρήσεων της Περιφέρειας Πελοποννήσου για τον εκσυγχρονισμό τους μέσω της χρήσης Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνίας (ΤΠΕ) καθώς και συστημάτων αυτοματισμού”</i>	2b	Πρόσκληση : 3.750.000 € Εντάξεις : 4.901.799 €	Ένταξη : 18/11/2021 Στάδιο : Σε εξέλιξη Αριθμός Πράξεων : 217
<i>“Ενίσχυση της ίδρυσης / εκσυγχρονισμού ΜΜΕ επιχειρήσεων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου με έμφαση στην καινοτομία και την ανάπτυξη νέων προϊόντων και υπηρεσιών”</i>	3a	Πρόσκληση : 9.500.000 € Εντάξεις : 11.863.392 €	Ένταξη : 31/12/2021 Στάδιο : Σε εξέλιξη Αριθμός Πράξεων : 116
«Δημιουργία Θερμοκοιτίδων Νέων Επιχειρήσεων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου»	3a	Πρόσκληση : 3.000.000 € Εντάξεις : 423.028 €	Ένταξη : 01/02/2022 Στάδιο : Σε εξέλιξη Αριθμός Πράξεων : 1
«Ενίσχυση της Ίδρυσης και Λειτουργίας Νέων Τουριστικών ΜΜΕ» (ΕΠΑΝΕΚ)	3c	Εντάξεις: 25.232.242,16€.	Στάδιο : Σε εξέλιξη Αριθμός Πράξεων : 157
<i>“Ενίσχυση της ίδρυσης επιχειρήσεων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου από ανέργους”</i>	8iii	Πρόσκληση : 5.000.000€ Εντάξεις : 5.046.800€	Ένταξη : 12/08/2022 Στάδιο : Σε εξέλιξη Αριθμός Πράξεων : 341

Αξιολόγηση πορείας RIS3 περιόδου 2014-2020

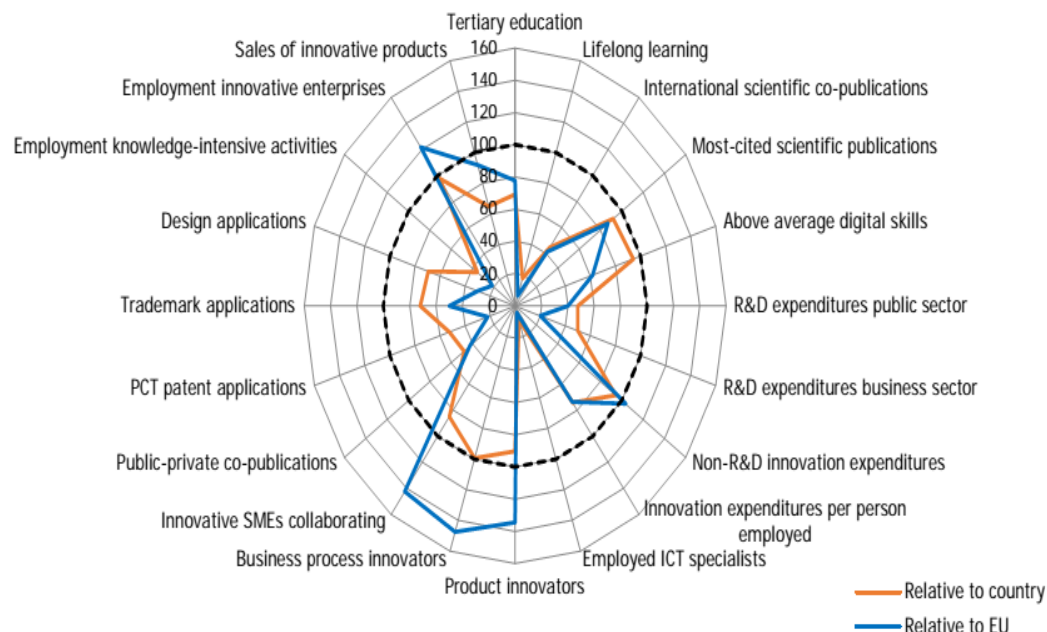
- Την 1^η Φεβρουαρίου 2022 ανατέθηκε από την ΕΥΔ ΕΠ Πελοποννήσου η «Υποστήριξη της ΕΥΔ ΕΠ Πελοποννήσου για την αναθεώρηση της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης της Περιφέρειας Πελοποννήσου για την Προγραμματική Περίοδο 2021 – 2027» στο πλαίσιο της οποίας πραγματοποιείται και η αξιολόγηση της εφαρμογής της RIS3 2014-2020.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ :

- ❖ Οι επιχειρήσεις της Περιφέρειας Πελοποννήσου παρά τη συμμετοχή τους στις διαδικασίες διαβούλευσης – επιχειρηματικής ανακάλυψης, δεν έδειξαν το αντίστοιχο ενδιαφέρον για τις δράσεις ενίσχυσης έρευνας και καινοτομίας (1b) του ΠΕΠ Πελοποννήσου, ενώ σε σχέση με τις ενταγμένες πράξεις το ποσοστό ολοκλήρωσης (σε όρους ΔΔ) ήταν χαμηλό.
- ❖ Αντίστοιχα χαμηλή είναι η συμμετοχή των επιχειρήσεων της Περιφέρειας στην ερευνητική δράση του ΕΠΑΝΕΚ «ΕΡΕΥΝΩ – ΔΗΜΙΟΥΡΓΩ - ΚΑΙΝΟΤΟΜΩ» με μόλις 9 πράξεις ΔΔ 2,5 εκατ. ευρώ και πληρωμές μέχρι σήμερα 0,5 εκατ. ευρώ.
- ❖ Χαμηλή επίσης είναι η συμμετοχή επιχειρήσεων της Περιφέρειας στα ερευνητικά προγράμματα του HORIZON 2020.
- ❖ Οι επιχειρήσεις της Περιφέρειας αναζητούν κυρίως «κλασσικού τύπου» ενισχύσεις όπως φαίνεται και από το ύψος των προτάσεων (165 εκατ. ευρώ ΔΔ) που κατατέθηκαν στις δράσεις επιχειρηματικότητας της Περιφέρειας (χρηματοδότηση κτιριακών, εξοπλισμού, υπηρεσιών).

Regional Innovation Scoreboard 2021

Με βάση το **Regional Innovation Scoreboard 2021** η Περιφέρεια Πελοποννήσου εμφανίζεται σαν αναδυόμενα καινοτόμος Περιφέρεια με τις επιδόσεις της να έχουν αυξηθεί κατά 22% σε σχέση με το 2014.

Από το διάγραμμα που εμφανίζει τη σύγκριση των επιδόσεων της Περιφέρειας σε σχέση με την χώρα και την ΕΕ φαίνονται :

- ❖ Το χαμηλό επίπεδο δαπανών για έρευνα και ανάπτυξη από τον ιδιωτικό και τον δημόσιο τομέα,
- ❖ Το χαμηλό επίπεδο απασχόλησης σε θέσεις εργασίας έντασης γνώσης και ΤΠΕ,
- ❖ Οι υψηλές επιδόσεις στην συνεργασία μεταξύ καινοτόμων επιχειρήσεων, στα καινοτόμα προϊόντα καθώς και στην καινοτομία διαδικασιών που εφαρμόζεται από τις ιδιωτικές επιχειρήσεις

Αξιολόγηση πορείας RIS3 περιόδου 2014-2020 (2)

ΒΑΣΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ :

- ❖ Η ΕΥΔ ΕΠ Πελοποννήσου στις 29/03/2018 προχώρησε στην ένταξη της πράξης **«Μηχανισμός διαχείρισης, παρακολούθησης και εφαρμογής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης της Περιφέρειας Πελοποννήσου»** με Δ.Δ. : 0,5 εκατ. ευρώ με δικαιούχο την Διεύθυνση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού της Περιφέρειας προκειμένου υποστηρίξει την RIS3 και να ενισχύσει τις επιχειρήσεις της Περιφέρειας προς την κατεύθυνση της έρευνας & καινοτομίας. Η πορεία υλοποίησης της πράξης ως προς το φυσικό & οικονομικό αντικείμενο παρουσίασε καθυστέρηση κατά την εκκίνησή της και επιταχύνθηκε εντός του έτους 2022 με σκοπό να επιτύχει τους στόχους της.
- ❖ Το Περιφερειακό Συμβούλιο Έρευνας & Καινοτομίας (ΠΣΕΚ) έχει συσταθεί (Απόφαση Περιφερειακού Συμβουλίου αριθμός 203, Πρακτικό 22, Συνεδρίαση 03/10/2022).
- ❖ Η ΕΥΔ ΕΠ Πελοποννήσου στο σύνολο των δράσεων επιχειρηματικότητας που δημοσίευσε έλαβε υπόψη της την ΣΕΕ, priμοδοτώντας (μέσω των κριτηρίων αξιολόγησης) δραστηριότητες που εμπίπτουν στους τομείς της RIS3 καθώς και πράξεις με έμφαση στην καινοτομία.
- ❖ Οι ανωτέρω πράξεις εντάχθηκαν κυρίως το δεύτερο Εξάμηνο του έτους 2021, συνεπώς μετρήσιμα ποιοτικά και ποσοτικά αποτελέσματα υλοποίησης μπορούν να εξαχθούν στο πρώτο τρίμηνο του έτους 2023 .

Αξιολόγηση πορείας RIS3 περιόδου 2014-2020 (3)

ΒΑΣΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ :

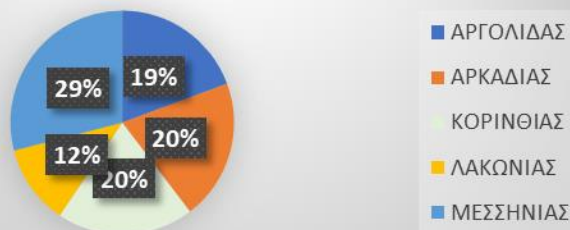
- ❖ Το Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου είναι ιδιαίτερα ενεργό στη συμμετοχή του σε προγράμματα τόσο του ΠΕΠ Πελοποννήσου όσο και σε αντίστοιχες Εθνικές Δράσεις καθώς και δράσεις του HORIZON, παρόλα αυτά δεν υπάρχει ισχυρή σύνδεση με τις επιχειρήσεις της Περιφέρειας (συνεργατικά σχήματα).
- ❖ Στο σύνολο του ο Θεματικός Στόχος 1 φαίνεται να υστερεί όσον αφορά στην στήριξη (οικονομική και μη) των επιχειρήσεων της Περιφέρειας λόγω της χαμηλής συμμετοχής και υλοποίησης των επιχειρήσεων στις δράσεις της Περιφέρειας καθώς και στην αρχική καθυστέρηση της υλοποίησης της Πράξης του Μηχανισμού Διαχείρισης της RIS3.
- ❖ Η δράση «Δημιουργία και διαχείριση Συστήματος Διαχείρισης Προορισμού (DMS) σε περιφερειακό επίπεδο» με την ολοκλήρωσή της αναμένεται να συμβάλει σημαντικά στην ενίσχυση του τουριστικού προϊόντος της Περιφέρειας Πελοποννήσου (Τουρισμός – Πολιτισμός).
- ❖ Ο Θεματικός Στόχος 2 αναμένεται να έχει σημαντική συμβολή στην RIS3 σχετικά με την τεχνολογική αναβάθμιση της Περιφέρειας τόσο από τις δράσεις ενίσχυσης της ΕΠ 2c (DMS, Επιμελητήρια) όσο και από τη δράση ενίσχυσης των επιχειρήσεων για την τεχνολογική τους αναβάθμιση με χρήση ΤΠΕ και συστημάτων αυτοματισμού (2b).
- ❖ Οι δράσεις επιχειρηματικότητας της Περιφέρειας (ΕΠ 2b, 3a και 8iii) εμφανίζουν συσχέτιση με τη RIS3 καθώς πριμοδοτούν την ένταξη (μέσω των κριτηρίων αξιολόγησης) πράξεων που εμπίπτουν στους τομείς της RIS3 και προβλέπουν χρήση καινοτομιών. Στις επόμενες διαφάνειες παρουσιάζονται στατιστικά στοιχεία των σχετικών δράσεων με βάση τα αποτελέσματα αξιολόγησης.

Ενίσχυση πολύ μικρών και μικρών επιχειρήσεων της Περιφέρειας Πελοποννήσου για τον εκσυγχρονισμό τους μέσω της χρήσης Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνίας (ΤΠΕ) καθώς και συστημάτων αυτοματισμού

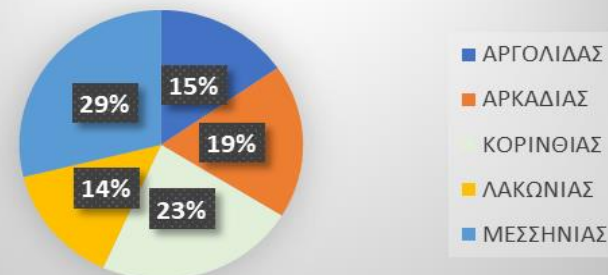
Υποβλήθηκαν 535 προτάσεις συνολικού Π/Υ 17,35 εκατ. ευρώ και αιτούμενης Δημόσιας Δαπάνης 12,1 εκατ. ευρώ. Τα κάτωθι στοιχεία αφορούν τις ενταγμένες πράξεις κατόπιν ολοκλήρωσης της αξιολόγησης. Ποσοστό Ενίσχυσης : 70%

Περιφερειακή Ενότητα	Συσχέτιση με RIS3	Δημόσια Δαπάνη	Αριθμός Πράξεων
ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ	ΝΑΙ	112.479,24 €	7
	ΌΧΙ	639.296,55 €	35
ΑΡΚΑΔΙΑΣ	ΝΑΙ	254.018,35 €	12
	ΌΧΙ	651.715,91 €	32
ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ	ΝΑΙ	421.643,83 €	14
	ΌΧΙ	700.841,71 €	29
ΛΑΚΩΝΙΑΣ	ΝΑΙ	394.060,78 €	12
	ΌΧΙ	313.922,78 €	13
ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ	ΝΑΙ	598.878,36 €	23
	ΌΧΙ	814.942,24 €	40
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	ΝΑΙ	1.781.080,56 €	68
	ΌΧΙ	3.120.719,19 €	149
ΣΥΝΟΛΟ		4.901.799,75 €	217

ΕΝΤΑΓΜΕΝΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ
ΑΝΑ Π.Ε

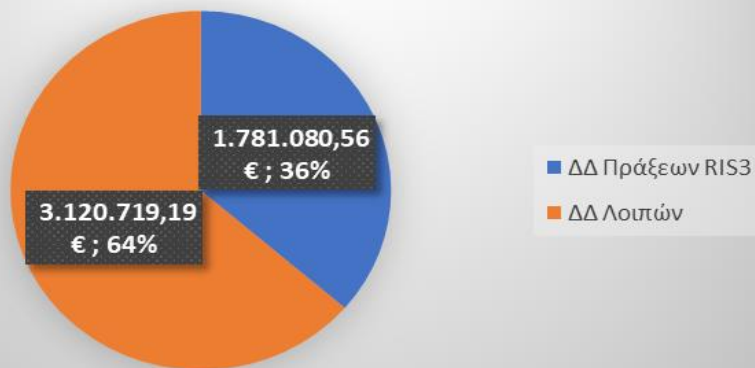

ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ ΑΝΑ Π.Ε.

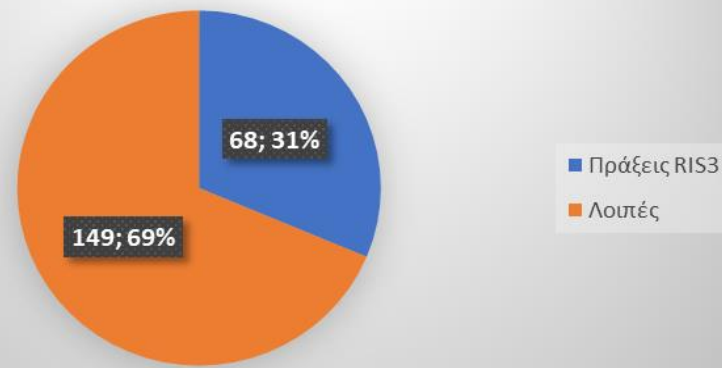

Ενίσχυση πολύ μικρών και μικρών επιχειρήσεων της Περιφέρειας Πελοποννήσου για τον εκσυγχρονισμό τους μέσω της χρήσης Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνίας (ΤΠΕ) καθώς και συστημάτων αυτοματισμού

Π/Υ Ενταχθέντων πράξεων

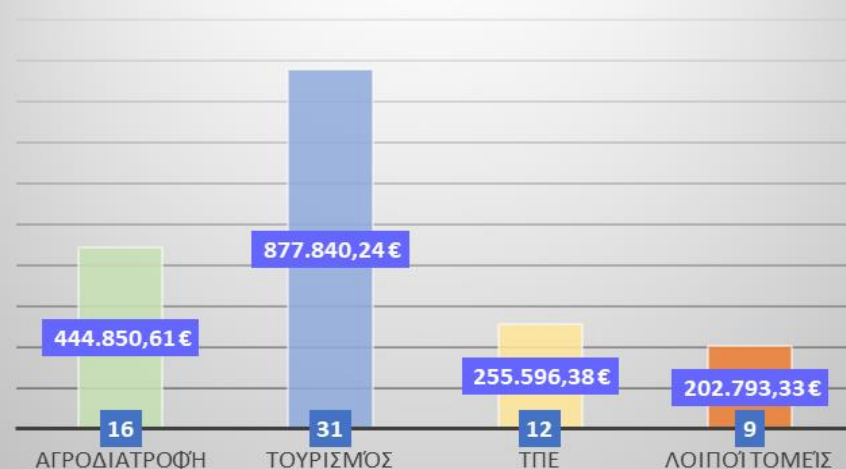
Ενταχθείσες πράξεις : 217

%ΔΔ ανά Κατηγορίας Δαπάνης

Πράξεις RIS3 – Δημόσια Δαπάνη

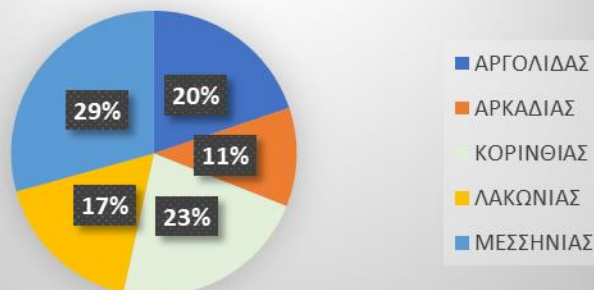

Ενίσχυση της ίδρυσης / εκσυγχρονισμού ΜΜΕ επιχειρήσεων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου με έμφαση στην καινοτομία και την ανάπτυξη νέων προϊόντων και υπηρεσιών

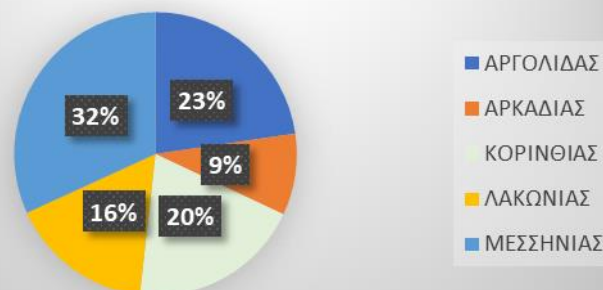
Υποβλήθηκαν 1569 προτάσεις συνολικού Π/Υ 253,5 εκατ. ευρώ και αιτούμενης Δημόσιας Δαπάνης 150,5 εκατ. ευρώ. Τα κάτωθι στοιχεία αφορούν τις ενταγμένες πράξεις κατόπιν ολοκλήρωσης της αξιολόγησης. Ποσοστό Ενίσχυσης : 60%

Περιφερειακή Ενότητα	Συσχέτιση με RIS3	Δημόσια Δαπάνη	Αριθμός Πράξεων
ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ	ΝΑΙ	2.050.480,49 €	16
	ΌΧΙ	642.190,39 €	7
ΑΡΚΑΔΙΑΣ	ΝΑΙ	1.019.867,16 €	9
	ΌΧΙ	82.102,56 €	4
ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ	ΝΑΙ	1.895.876,09 €	17
	ΌΧΙ	450.989,93 €	9
ΛΑΚΩΝΙΑΣ	ΝΑΙ	1.662.042,22 €	15
	ΌΧΙ	285.842,81 €	5
ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ	ΝΑΙ	3.184.585,70 €	26
	ΌΧΙ	589.415,26 €	8
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	ΝΑΙ	9.812.851,66 €	83
	ΌΧΙ	2.050.540,95 €	33
ΣΥΝΟΛΟ		11.863.392,61 €	116

Ενταγμένες Πράξεις ανά Π.Ε.

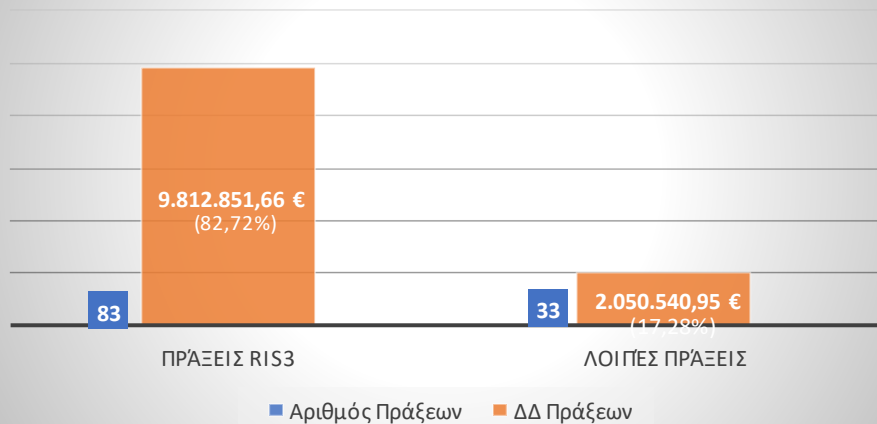

Δημόσια Δαπάνη ανά Π.Ε.

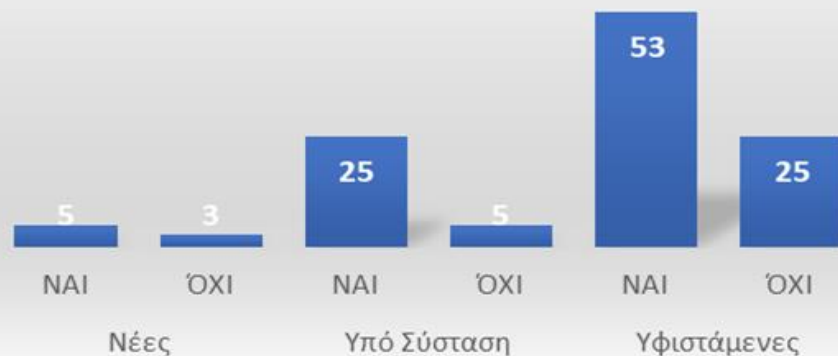

Ενίσχυση της ίδρυσης / εκσυγχρονισμού ΜΜΕ επιχειρήσεων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου με έμφαση στην καινοτομία και την ανάπτυξη νέων προϊόντων και υπηρεσιών

Συσχέτιση με τομείς RIS3

Συσχέτιση με τομείς RIS3 ανά κατηγορία επιχείρησης

% ΔΔ ανά Κατηγορία Δαπάνης

Πράξεις RIS3 - Δημόσια Δαπάνη

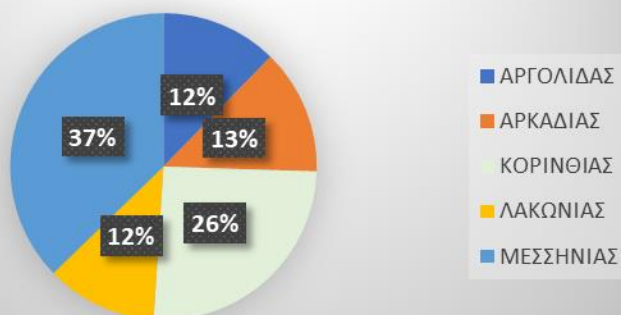

Ενίσχυση της ίδρυσης επιχειρήσεων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου από ανέργους

Υποβλήθηκαν 395 προτάσεις συνολικού Π/Υ 5,9 εκατ. ευρώ και αιτούμενης Δημόσιας Δαπάνης 5,9 εκατ. ευρώ. Τα κάτωθι στοιχεία αφορούν τις ενταγμένες πράξεις κατόπιν ολοκλήρωσης της αξιολόγησης. Κατ' αποκοπή ενίσχυση 14.800 ευρώ.

Περιφερειακή Ενότητα	Συσχέτιση με RIS3	Αριθμός Πράξεων	Δημόσια Δαπάνη
ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ	ΝΑΙ	17	251.600,00 €
	ΌΧΙ	25	370.000,00 €
ΑΡΚΑΔΙΑΣ	ΝΑΙ	14	207.200,00 €
	ΌΧΙ	31	458.800,00 €
ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ	ΝΑΙ	32	473.600,00 €
	ΌΧΙ	55	814.000,00 €
ΛΑΚΩΝΙΑΣ	ΝΑΙ	12	177.600,00 €
	ΌΧΙ	28	414.400,00 €
ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ	ΝΑΙ	34	503.200,00 €
	ΌΧΙ	93	1.376.400,00 €
ΣΥΝΟΛΟ		341	5.046.800,00 €

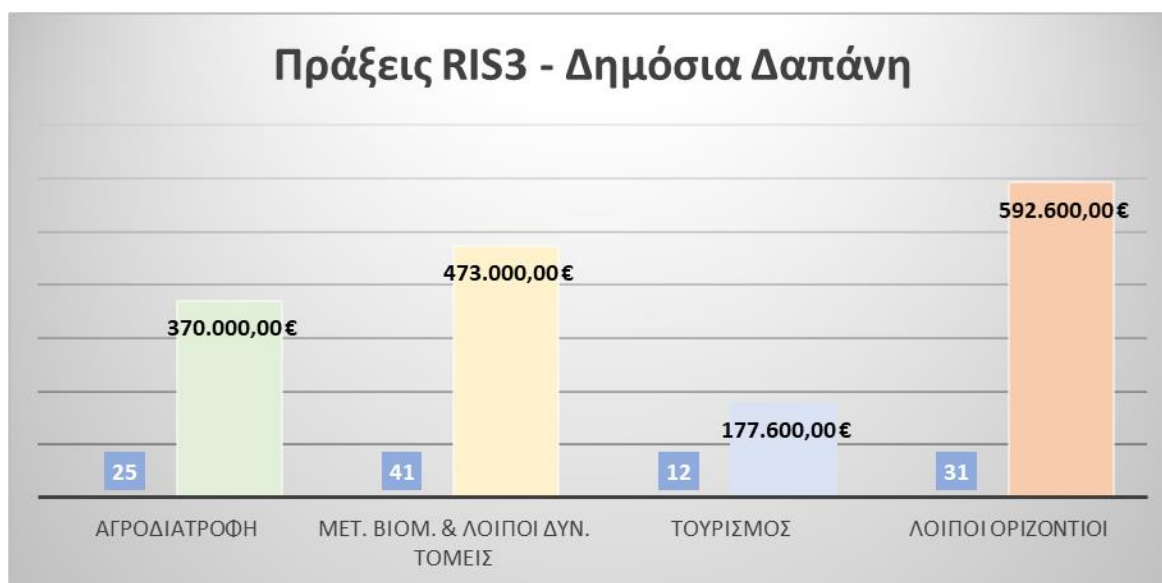
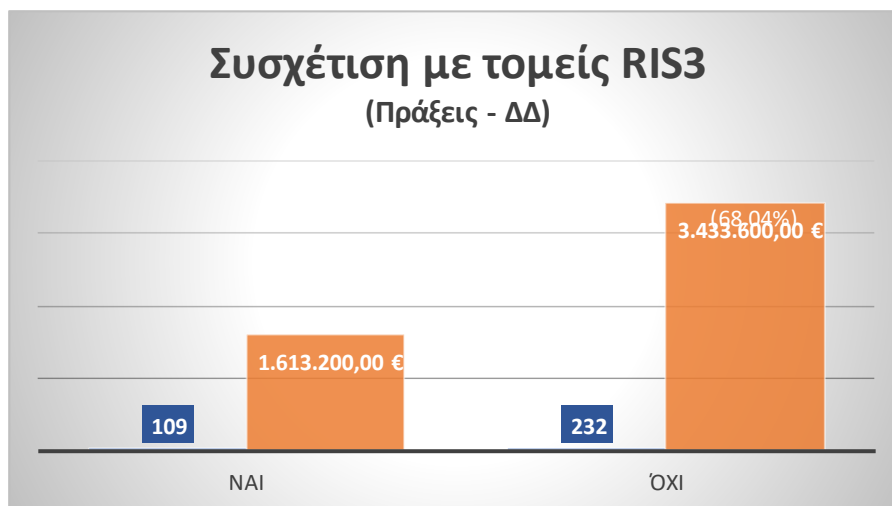
Αριθμός Πράξεων ανά Π.Ε.

Δημόσια Δαπάνη ανά Π.Ε.

Ενίσχυση της ίδρυσης επιχειρήσεων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου από ανέργους

Επισκόπηση εφαρμογής RIS3 2014 – 2020/ Επικαιροποίηση RIS3 Περιφέρειας Πελοποννήσου

Επισκόπηση εφαρμογής

- Η ΣΕΕ αναγνώρισε τους τομείς εξειδίκευσης και προχώρησε στη χάραξη πολιτικών που εν μέρει υλοποιήθηκαν και συνεχίζουν να υλοποιούνται,
- Οι δράσεις επιχειρηματικότητας με έμφαση στους τομείς RIS3 και την καινοτομία προσέλκυσαν και αναμένεται να στηρίξουν σημαντικό πλήθος επιχειρήσεων της Περιφέρειας,
- Η καθυστέρηση σύστασης τους ΠΣΕΚ, η λειτουργία του μηχανισμού διαχείρισης της RIS3, σε συνδυασμό με το χαμηλό ενδιαφέρον των επιχειρήσεων της Περιφέρειας για δράσεις E&A και την έξαρση της πανδημίας Covid-19 την κρίσιμη χρονική περίοδο 2020 έως και 2021 είναι οι λόγοι που η ΕΠ 1b έχει επιτύχει χαμηλότερα από τα αναμενόμενα αποτελέσματα,
- Οι υπόλοιπες ΕΠ του Άξονα 1 αναμένεται να έχουν σημαντική συμβολή στους στόχους της RIS3 καθώς ενισχύουν σημαντικά τομείς της ΣΕΕ και δίνουν έμφαση στην καινοτομία.

Επικαιροποίηση RIS3 Περιφέρειας Πελοποννήσου

Από τις υφιστάμενες μελέτες προκύπτει ότι οι τομείς RIS3 2014-2020 της Περιφέρειας Πελοποννήσου παραμένουν επίκαιροι με τους τομείς του Τουρισμού – Πολιτισμού της Αγροδιατροφής και της Μεταποιητικής Βιομηχανίας να αποτελούν την αιχμή της Περιφέρειας Πελοποννήσου.

Επόμενες ενέργειες / πολιτικές

Όπως σημειώνεται στην έκθεση του ΟΟΣΑ (Regional Policy for Greece Post-2020 / Regional Profiles) και από τη μελέτη του Συμβούλου προκειμένου να επιτευχθεί η δημιουργία μιας περιφερειακής κοινωνίας προσανατολισμένης στην καινοτομία και την ένταση γνώσης θα πρέπει :

- Να ενισχυθεί η συνεργασία - επικοινωνία μεταξύ των βασικών παραγόντων του περιφερειακού οικοσυστήματος καινοτομίας (Περιφέρεια, ΠΣΕΚ, Πανεπιστήμιο, Επιχειρήσεις),
- Να λειτουργήσει περισσότερο αποτελεσματικά ο μηχανισμός διαχείρισης της RIS3 με ξεκάθαρες αρμοδιότητες, ο οποίος θα οδηγήσει σε στοχευμένες δράσεις ενίσχυσης,
- Να ενισχυθεί η συνεργασία μεταξύ ερευνητικών φορέων - επιχειρήσεων στην Πελοπόννησο, αξιοποιώντας καλύτερα τα διαθέσιμα χρηματοδοτικά εργαλεία για έρευνα και καινοτομία.

